

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

НА

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ, ЧЕТВЪРТА РЕДОВНА СЕСИЯ

XXXXXII ЗАСЪДАНИЕ, ВЪ СРЪДА, НА 8 ДЕКЕМВРИЙ 1882 ГОДИНА.

(Начало въ 1¹/₄ ч. сл. пл., подъ прѣдсѣдателството на Д-ра Янкулова).

Прѣдсѣд.: (звъни). Засѣданието ся отвара. Има да продължаваме отъ днешното засѣдание. Пристигваме къмъ разискване на бюджето-проекта. Като г. Дир. на Просвѣщеніето го пѣма, трѣбва да минемъ на друга часть. (Гласове: Дирекцията на Финанситѣ). Добрѣ.

Секр. Гупевъ: (чете): „Отдѣлъ I. Обикновенни расходи. Разрядъ I. Дирек. на Финанцитѣ. § I. Областна дань на В. Порта. Гл. I. Областна дань на Високата Порта 24,500,000. Комиссията намалява тая цифра на 185,000 л. т. или 18,500,000 гроша. Защото тѣзъ цифра съотвѣтствува на прихода, спорѣдъ приетия вече финансиленъ законъ“.

Д-ръ Хакановъ: Азъ мисля, прѣди всичко, да си направимъ смѣтка като гласуваме приходѣтъ за да гласуваме съзнателно, какви расходи можемъ да правимъ. (Гласове: законътъ е приетъ!) Може финансовъ законъ да е приетъ. Несъмъ билъ при гласуваніето и незная какво ся е рѣшило. Мисля, обаче, че трѣбва да ся види приходѣтъ, прѣди да ся гласува расходѣтъ.

Дир. Гешовъ: Днесъ ся прие законопроектътъ, спорѣдъ него приходѣтъ е: 600,000 л. т., та можемъ смѣло да приемемъ цифрата 180,000 лири. И мито има 5,000 ставатъ 185 хил. лири.

Прѣдсѣд.: Приема ли ся прѣдложението на комиссията? (Приема ся).

„Гл. II. Централно управление. Заплата и разноски за прѣдставление на Главний Управитель. 400,000“. (Приема ся).

Гл. 2. Пжтти разноски на Главний Управитель 80,000 гроша. Комиссията не прави измѣненія въ тая глава.

В. Нейчовъ: Г-ва, дѣйствително Обл. Събрание не трѣбва да ся скжпи за пжтнитѣ разноски, нѣ ако знаете, че тѣ ще ся харчатъ за полза на населението. Несъмъ прочее противенъ, ако ся прѣдвидатъ такива разноски, но съмъ противенъ за начина, по който тѣ ся расходватъ. Много пжти тѣ ся харчатъ безъ счетъ, само за хубость.

Д-ръ Хакановъ: Мисля, Глав. Управителъ тая година направи една обиколка по областта, та за идущата година нѣма да излѣзе и, слѣдователно, не трѣбва да се прѣдвижда толкова голѣма сума. Азъ ще моля Обл. Събрание да намали тая сума на 40,000 гроша.

Консуловъ: Ние на всички прѣвиждаме пѣтни разноси, защото често праватъ ревизии по своитѣ вѣдомства. За това още повече не трѣбва да изключаваме Главний Управителъ. Да ли той по малко се интересува да наблюдава какъ въобще се изпълняватъ службитѣ отъ чиновницитѣ? Мисля, не ще има човѣкъ да каже противното. Главний Управителъ, като глава на Държавата, не трѣбва да се лишава отъ възможността да прави ревизия по областта и да надгледва какъ се изпълняватъ разнитѣ служби. Сега, ако резултатътъ отъ една ревизия излѣзе добръ или не, то е другъ въпросъ. Тукъ е въпросътъ за началото, като първъ чиновникъ въ областта, има длъжностъ да прави ревизия по изпълнение на разнитѣ служби и, слѣдователно, трѣбва да му се прѣдвидатъ пѣтни разноси. Сега правителството прѣдвижда 80 хил. гр., а г. Хакановъ прѣдлага 40 хил. гроша. Подоле фигурира пакъ една сума отъ 69,000 гроша, за кѣщии потребности и за пѣтни разноси. Тая сума била отъ нѣкои недоимъци отъ разноси за истекающата година. Поради това ще кажа, че исканата сума можемъ да отпуснемъ. И азъ съмъ за икономия, но и като знаемъ, че тая сума е необходима не трѣбва да отказваме. Само, разбира се, можемъ да прѣпорѣчимъ на правителството да не прѣвишава никакъ кредитътъ прѣдвиденъ въ бюджета за такива разноси. (Гласове: исчерпанъ).

В. Нейчовъ: Не е исчерпанъ въпросътъ, защото се касае за пари. Глав. Управителъ получава плата именно за да управлява и да глѣда какъ се управлява. За това и отъ тая плата трѣбва да си харчи. Прочее, азъ съмъ противенъ за особна сума за пѣтни разноси.

Дир. Гешовъ: Г. Вѣлко Нейчовъ забрави, че, ако Глав. Управителъ получава плата, тя му е за обдѣрка. Другитѣ чиновници сѣщо получаватъ плата, но когато отиватъ по обиколка, даватъ имъ се пѣтни разноси. Въ такъвъ случай, трѣбва и Глав. Управ. да получава такива. Азъ мисля, не е справедливо да харчи той отъ джеба си, когато прави обиколка. Г. Хакановъ каза, че идущата год. нѣма Глав. Управителъ да прави пѣтувание изъ областта, защото тая год. той направилъ една обиколка. Но това не е мотивъ. Никой не може да прѣдвиди, ще ли има, или не нужда за такъво пѣтувание. Може да стане такава нужда, щото 80000 да сѣ малко. За това ще моля Обл. Събрание да отпусне тая сума, защото за Глав. Управ. се иска и е потрѣбна.

Наумовъ: Г-да! Трѣбва да знаемъ, че ние сме депутати на народа. И намъ народътъ казва: отвързвате кеситѣ на населението за расходи, а не влагате въ тѣхъ нищо. Когато се праватъ въ насъ пѣтешествия, не се праватъ за полза на страната, но за врѣда още. Глав. Управ. какво направи съ пѣтуванието си? Не само нѣма полза, но повече бѣше въ врѣда, и за управлението, и за населението. Глав. Управ. не е можалъ да разбере състоянието на работитѣ, въ срѣдь овации и ура; отъ персннала на самитѣ чиновници, нищо не е можалъ да узнае защото тѣ всякога хвалятъ своето. Отъ друга страна, пѣтнитѣ разноси тѣй си отиватъ и само, може да се каже, за единъ луксусъ. Не разумѣвамъ, че Глав. Управителъ

идеше като побѣдителъ, отъ война, та сж ся прашали по селата обявления, населението да напуща работата си, и да ся събира за посрѣщаніе. Ако и за напредъ ще ставатъ такива нѣжествия на Глав. Управ., подобрѣ хичъ да не ставатъ. Ако ся взематъ въ смисълъ да може отъ тѣхъ да ся ползува страната, да ся ревизиратъ управленията, и ся види какво става, тогава разбирамъ, да ся прѣдвиги сума за нѣтни разноски. Най послѣ трѣбва да помислимъ, каква икономия правимъ въ бюджета. Виждаме заплатата въ конака. Суммитѣ сж голѣми. Ние глѣдаме 400000 гр. за едно, 300000 за друго, 100000 за трѣте. И виждаме, че Глав. Управ. взема отъ цѣлия бюджетъ, близо 1,400,000 гр. Една цѣла часть на бюджета. А това е повече за луксусъ, защото нѣма ни единъ добръ резултатъ. Прѣдъ видъ на това, тая сума за нѣтни разноски, е като безполѣзна, не трѣбва да ся прѣдвигда.

Д-ръ Хакаповъ: Г-да, азъ направихъ прѣдложение, да ся смали тая сума на 40,000 гр., като мисля, че ще ся употребява само за ревизия по управленията. Ако вземемъ прѣдъ видъ, какъ ставатъ разноските по нѣтуването на Глав. Управ., ще кажа, че тая сума е достатѣчна. До като ся доде, отъ Ц.-градъ до Харманлии знаемъ колко ся похарчва. Изискуватъ ся сѣтне файтони. При това трѣбва да има съ него нѣкои отъ Директоритѣ. Обаче, не зная защо да ся води Креспелъ? защо и за него особенъ файтонъ на гърба на страната? Послѣ да пише по Европейскитѣ вѣстници това и онова.

При това, освѣнъ че толко пари ся похарчиха за нѣтуването тая година, но и самото население ся съсипа. Не стигнаха 2,000,000 гр. Нѣма градъ да е похарчилъ помалко отъ 100,000 гр. Истина, то може да става, но отъ добрата воля на населението, а не да ся издаватъ заповѣди отъ управленията. Това, впрочемъ, нѣтувание на Глав. Управ. ся сматра, като една расходка изъ областта, отъ колкото като ревизия.

За това, ако оставимъ въ бюджета една сума за нѣтни разноски, тя да е само за ревизия. Въ такава смисълъ ако приемемъ, суммата 40,000 гр. е достатѣчна. Азъ моля Събранието да приеме прѣдложението ми.

К. Калчовъ: Азъ мисля, такива мотиви си нѣматъ мѣстото въ случая. Областний глава иска извѣстна сума за разноски: дайте я, намалете я, или отблъснете исканieto, но да ся казва: тѣй и тѣй да ся харчи, мисля е повече отъ неумѣстно. Каза ся, че населението оставило ралото, и отишло да посрѣща. То не трѣбвало да отива, и свършено. Никой не го кара зорлемъ. Въпросътъ е тука да ся отпуснатъ нѣтни разноски. Азъ прѣдлагамъ да ся гласува.

Г. Груевъ: Нѣкои г-да казаха, че населението е направило едно посрѣщаніе на Глав. Управ., което му излѣзло скъпо, но нѣмало полза отъ това нѣтувание. Въ тоя случай, може да ся каже, че населението рассчитвало на състоянието си, и похарчило нѣщо, като желало да види Областний глава. Колкото за въпроса дали Глав. Управитель извършилъ нѣщо полѣзно, то остава на негова отговорность. Слѣдователно, това не е дн. рѣдъ. Тукъ ся касаетъ за сума, която ся иска отъ Глав. Управ., да я харчи, като иска да знае какво ся върши въ страната. Понататкъ той отговаря. Сега ни искатъ 80,000 гр. за нѣтни разноски. Спорѣдъ мене, ако потрѣбватъ, може да ся похарчатъ даже и повече. Може пакъ да оста-

натъ всички, или да се похарчи само една частъ. То въобще зависи отъ случая, който може да прѣдизвика разноси. За това да не се губимъ врѣмето, азъ прѣдагамъ въпросътъ исчерпанъ.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение за исчерпанъ въпросътъ? (Гласове: исчерпанъ) Пѣма възражение? (Нѣма) Г. Хахановъ прѣдлага суммата „за пѣтнитѣ разноси“ да се намали на 40,000 гр. Подкрѣпя ли се това прѣдложение? (Подкрѣпя се) Които сж за него — да станатъ прави (Меншество) Които сж за прѣдложението на комиссията — да станатъ прави. (Болшинство).

„Гл. 4. Кѣщни потрѣби и пѣтни разноси 69000 гр.“ Комиссията слѣдва чл. 4 и 5 въ едно и опрѣдѣля цѣлата сумма на 80000 гр., подъ название: „потрѣбности на конака“. Това толкова повече трѣбва, защото въ 3 чл. се прѣдвидѣ сумма за пѣтни разноси.

Дир. Гешовъ: Тукъ се казва за „кѣщни потрѣби“, които сж потрѣбни. А за „пѣтни разноси“, тѣ сж повече похарчени прѣзъ послѣдното пѣтувание на Глав. Управитель. Азъ моля Обл. Събрание, да отпусне тая сумма.

Д-ръ Хахановъ: Вѣрвамъ, г. Г. Груевъ нѣма и сега да стане да говори, че трѣбва да сме благоразумни, колкото за приеманieto и на тия разноси. К-л-кото за суммата за „кѣщни потрѣби“, може да се приеме прѣдложението на комиссията. Но за оная, за „пѣтни разноси“, незная да ли може прѣдварително да се харчатъ. Мисля, това не е добра практика и прѣдагамъ да се отхвърли.

Ст. Гешовъ: Азъ желая да зная, на основание на коя глава отъ бюджета се харчатъ така паритѣ, безъ оправдателни документи.

Дир. Гешовъ: Тия пари г. Глав. Управитель ги е похарчилъ отъ себе. Сега, разбира се, иска си ги отъ областния ковчегъ. Това не е станало отъ нерѣдовностъ (Нейчоуъ: нека е харчилъ по малко). Г. Глав. Управитель има право да ги иска, като тѣ сж похарчени за областни нужди.

К. Калчевъ: Въ самия бюджетъ не трѣбва да се казва, че сж похарчени или не, или че си ги иска Глав. Управитель. Тукъ трѣбва да се ограничимъ върху въпроса: да се отпуснатъ или не, по даденитѣ разяснения отъ г. Директора. Азъ мисля, прѣдложението на комиссията е хубаво и да се гласува.

Ст. Гешовъ: Спорѣдъ мене, г да, такъвъ единъ прецедентъ е много опасенъ. Сега, Обл. Събрание може да има уважение къмъ Глав. Управитель, да му отпусне тая сумма, безъ да се казва защо. Но въ бжлжще каква гаранция ще има, ако единъ паша дойде като Глав. Управитель и похарчи 2 3 мил. гр., защото му скимне, и постѣ ги иска. За това не трѣбва да испущаме отъ прѣдъ видъ, че харчението може да става, ако се прѣдвижда въ бюджета. Инакъ, всѣкой пѣтъ такава постѣпка може да се счита като официална погрѣшка.

Д. Бояджиевъ: Спорѣдъ Орган. Уставъ, всѣка сумма въ бюджета не може да се дозволи освѣнъ съ законъ. Сжщо и тая сумма трѣбвало да се харчи, ако е била узаконена. Инакъ незная, какъ може да стане. При това, всѣка сумма трѣбва да се харчи съ оправдателни документи, а за тая нѣма такива, та не зная какъ ще се оправдаятъ.

Наумовъ: Азъ незная, но всѣка година се отпуща за покѣщнина по една сумма и тая година пакъ се искатъ. Незная какъвъ още салтанатъ трѣбва въ

конака. Спорѣдъ мене, тоя салтанатъ не трѣбва да го има въ Румелия. Защото отъ една страна да ся вмъкне раскошътъ по управлението, а отъ друга — въ замѣна на това, да ся умножава пролетарията, незная гдѣ ще му излѣзе краятъ. Най послѣ, ако трѣбва да ся подобри нѣщо конакътъ, може веднажъ да ся поиска една сума, да ся поправи и да служи тая поправка за 5-6 год. А не тѣй всѣка година да ся харчи. Азъ прѣдлагамъ да ся унищожи тая сума. Колкото за пхтнитѣ разноси, добръ каза г. Ст. Гешовъ, че такова нѣщо е противъ финансовата система. Азъ съмъ противъ тая сума.

Бракаловъ: Азъ ида да констатирамъ единъ фактъ, че 4 години харчимъ пари за конака и не можемъ да го облѣчемъ. Всѣка година отпущаме по една сума и ся харчи, види ся, безъ оправдателни документи и онова щото остава не ся повръща. Населението си продава паницитѣ, воловетѣ да си плаща данъкътъ, а не знае, че тука ся харчатъ безъ смѣтка държавнитѣ пари. И то е безчеловѣчно нѣщо: да ся събличатъ хората, за да ся облича единъ конакъ за луксусъ само. Азъ ще моля Почит. Обл. Събрание да отхвърли тая сума. (Гласове: да ся гласува. Единъ гласъ: искамъ думата. Гласове: исчерпанъ).

Прѣдсѣд.: Г-да, турамъ на гласуване прѣдложението на г. Хаканова. Подкрѣпя ли ся това прѣдложение? (Подкрѣпя ся). Които сж за него — да станатъ прави. (Пада). Които сж за прѣдложението на комиссията, — да станатъ прави. (Болшинство. Гласове: пада). Моля да ся прочетатъ гласующитѣ. (Секр. брожтъ: 25 души гласуватъ за, отъ 44 гласующи). Значи, приема ся.

„Гл. 5. *Покъщнина на конака 100.000 гр.*“ (Гласове: тая глава пада на слѣдующата).

„Глава 6. *Зплата на чиновницитѣ въ канцеларията 303600*“. Комиссията намалява суммата на 217800 гр., като мисли, че тя е достатъчна за извънрѣднитѣ разноси на г. Глав. Управитель.

Дир. Гешовъ: Тука ся иска съ особенно писмо и единъ безусловенъ кредитъ отъ 3000 лири на распорѣждението на Н. С. Незная, комиссията какъ е рѣшила за него, нъ желателно е Събранието да ся занимае самъ още сега. Глав. Управ. настоява за това, като мисли за достолѣпно, като Глав. Управитель на областта, да има на расположението си такъвъ кредитъ.

К. Величковъ: Комиссията взе прѣдъ видъ желанието на Глав. Управ., като имаше отъ него и писмо. Комиссията прѣдвидѣ такъва сума въ „извънрѣднитѣ разноси“. Ако е нужно сега, Събранието може да ся произнесе.

Наумовъ: Азъ немога освѣнъ да ся съгласа съ г. Велиčkova.

Д-ръ Хакановъ: Азъ мисля, не е за въ извънрѣднитѣ разноси тая сума, защото тѣ сж за нуждитѣ на областта, а тая сума е на Глав. Управитель.

К. Калчовъ: Парво каза г. Д-ръ Хакановъ, че тая сума трѣбва да е отдѣлна отъ извънрѣднитѣ разноси, които сж за особена цѣль. Тая сума трѣбва тука да фигурира; моля Събранието да рѣши.

К. Величковъ: Понеже ся повдига въпросъ за рѣшение, азъ ще прѣдлага да ся отложи рѣшението на въпросътъ, додѣто додемъ до извънрѣднитѣ разноси. Моля г-на прѣдсѣдателя да тури това на гласуване.

Прѣдсѣд. Юруковъ: Съгласно Вжтрѣшний Правилникъ, прѣдложение за отлагане е прѣдшествующе на другитѣ, за това турямъ на гласуване прѣдложението на г. Величкова, подкрѣпя ли ся? (Подкрѣпя ся). Които сж за него, да станатъ прави. (Приема ся). Разискването ся относи за 6 глава.

Д-ръ Хакановъ: Азъ благодаря на комиссията дѣто е направила такъво измѣнение. Знаете, г-да, че при Н. С. има двама частни секретари и по нѣмание работа единий отъ тѣхъ съ своитѣ дѣла е опозорилъ Областѣта, като е писалъ отъ Цариградъ по европейскитѣ вѣстници едни гнѣсни дописки. Азъ вѣрвамъ, Събранието ще приеме прѣдложението на комиссията. То ще му направи честь.

Д-ръ Кръстевичъ: Нетоваренъ съмъ специално, г-да, отъ Глав. Управ. да помоля Обл. Събание да не унищожава едната служба на вторий секретаръ, тъй като ся чувствува нужда. Безъ такъвъ секретаръ не може да ся върши работа. (Гласове: гласува ся вече главата).

Наумовъ: (Гласове: приема ся главата.) Оставете ме да кажа мнѣнието си. (Гласове: нѣма нужда.)

Прѣдсѣд. Нѣма възражение за прѣдложението на комиссията? (Нѣма).

„Гл. 7. Вещественни 50000 гр.“. Комиссията смаява суммата на 24000 гр. (Приема ся).

„Гл. 8. Печатане на Областенъ Сборникъ и Общин. Листъ, 60000 гр.“ Комиссията прѣдлага. *Официяленъ Вѣстникъ* да бжде, на мѣсто Обл. Сборникъ, и тя увеличава суммата на 80000 гроша“.

Дир. Груевъ: Азъ мисля, независимо отъ Офиц. Вѣстникъ, Областний Сборникъ трѣбва да сжществува. Законитѣ, които ся издаватъ, както и правилницитѣ, трѣбва да ся прибиратъ особено на едно мѣсто въ сборникъ. Инакъ, ако ся публикуватъ законитѣ въ вѣстника, мъчно ся намиратъ. Н. С. ако желае, може да ся издава единъ такъвъ вѣстникъ рѣдовно, но ще повтори пакъ, Обл. Сборникъ непрѣменно трѣбва да сжществува отдѣлно съ всичкитѣ промулгировани закони, правилници и пр.

Ст. Гешовъ: Колкото за Общ. Листъ, комиссията не прави възражение. Но за сборника дѣто ще ся публикуватъ законитѣ и правилницитѣ, комиссията добръ прѣдлага да ся отмѣни съ Офиц. Вѣстникъ, както става въ много други държави и въ България.

Дир. Кръстевичъ: Г-да, вѣрвамъ, нѣкои че не знаятъ значението на Областенъ Сборникъ и Общински Листъ. Азъ ще дамъ нѣкои обяснения. Отъ начало, знаемъ, бѣше ся учрѣдилъ единъ сборникъ за да ся събиратъ всички закони и правилници. Той е толко потрѣбенъ, щото всѣко управление ще си го има на стола и каквото подири, лѣсно да намѣри. Инакъ, знаемъ, ако законитѣ ся помѣщаватъ въ вѣстникъ, който щомъ ся прочете и ся захвърли и прочетеното скоро ся забравя. Положимъ нѣкои обичатъ да събиратъ вѣстницитѣ, но повечето ги захвърлятъ. При това въ вѣстницитѣ мъчно ся намира кога ся дири нѣщо на бързо. За това нужно е да има единъ Областенъ Сборникъ да съдържа всички закони и правилници, които ся публикуватъ. При това, законътъ ся публикува не само за чиновницитѣ. А за тѣхъ трѣбва да ся съобщава и на населението. За да ся за-

личи такъвъ недостатъкъ илиза Ощински Листъ, както въ Фрация, залѣия ся, както знаете, по всички по видни мѣста въ общинитѣ, и тѣй всѣки законъ става извѣстенъ въ населението. Инакъ остава единъ законъ напр. не извѣстенъ въ населението и ако стане нѣщо, казва, че незная, че има такъвъ законъ. За това трѣбва да има и Общински Листъ, за да ся знае единъ законъ кагато излиза и когато ся туря въ дѣйствиe. Прочее, съществуването на Общински Листъ е толко нужно, колкото и съществуването на Областенъ Сборникъ.

Прѣдсѣд. Има ли възражение противъ прѣдложението на комиссията? (Нѣма). Турямъ на гласуване прѣдложението за Офиц. Вѣстникъ и Общ. Листъ. Които сж за него — да станатъ прави. (Приема ся.)

Дир. Кръстевичъ: Прие ли ся, или не? (Гласове: прие ся). Какъ ся прие, не зная, не видѣхъ.

Прѣдсѣд. Ако има съмнѣние — да стане второ гласуване? (Гласове: нѣма нужда.)

Д. Стамболовъ: Някой не е правилъ и възражение противъ това прѣдложение.

Гр. Караджовъ: Трѣбва да ся повтори гласуването, защото нѣкои като не разбраха, не станаха да гласуватъ.

Прѣдсѣд.: Турямъ на гласуване прѣдложението на комиссията, което е да да има и Офиц. Вѣстникъ, и Общ. Листъ. Които сж за него — да станатъ прави. (Приема ся.)

„Гл. 9. § III Областно Прѣдставителство. Дневно обещетение на прѣдставителитѣ 114,080“. (Приема ся.)

„Гл. 10. Пѣтни разноски 14,508“. (Приема ся.)

„Гл. 11. Библиотека 10,000“.

Комиссията намалява тая сума на 5,000. (Приема ся.)

„Гл. 12. Обещетение на членовѣтъ отъ Постоянни Коммитетъ 200,000“. (Приема ся.)

„Гл. 13. Заплата на чиновницитѣ на Областното Събрание и Постоянний Комитетъ 88,060“.

Комиссията намалява тая сума на 72500 гр. (Приема ся.)

„Гл. 14. Вещественни на Областното Събрание и Постоянний Коммитетъ 10000“. (Приема ся.)

„§ IV. Общи разноски на Фининциалното Управление. гл. 15. Заплата на личний съставъ на Дирекцията 711,234“.

Прѣдсѣд.: Комиссията я намалява на 572,234 гроша. Въслѣдствие на намаленията въ заплатитѣ и на слѣдующитѣ още измѣнения: заличение на подъ-директора, въ чл. 14-й остава само единъ писаръ, въ чл. 18 й помощникъ на главний счетоводителъ ся замѣнява съ 1-во разряденъ счетоводителъ, въ чл. 23-й остава само единъ писаръ и чл. 26 й съвсѣмъ ся заличава.

Дир. Гешевъ: Азъ нѣма да говоря за други промѣнения, освѣтъ върху двѣ, именно заличаванieto на подъ-директора и шестътъ инспектора да си останатъ тѣй, както ги е прѣдвидѣла Дирекцията; сега имаме четири инспектора, нъ немогатъ да успѣятъ по причина на многото работа; ще кажа и за подъ-директора че Дирек-

цията има голѣма нужда отъ персоналъ, знайте че имаме специалистъ, който прави закони и тѣ трѣбва да се работятъ и прѣвождатъ. Колкото за подъ-директорътъ, той е много нужденъ, ето защо: въ случай че директорътъ е занятъ съ много работи, то той ще да се испрати по Областѣта за да контролира финансовитѣ управления. Колкото за инспекторитѣ, г-нъ Главний Контрольоръ ще ви каже колко сж тѣ потребни и нуждни за дирекцията. За това моля да се приематъ както подъ-директора, така и шестътѣ инспектори.

Прѣдсѣд.: Бюджетарната коммиссия намалява, нъ Директора на Финанцитѣ прави предложение.

Маджаровъ: Ставамъ и вземамъ думата да кажа това: близостоящия казва незнамъ какво; г-да, азъ трѣбва да ви покажа каква е нуждата отъ инспекторитѣ и вамъ остава да рѣшите. Инспекторитѣ иматъ доста работа, тѣ надзираватъ чиновницитѣ по финансовото управление, земете въ внимание, г-да, че, освѣнтъ 28-тѣ околии, които трѣбва да се контролиратъ, Дирекцията на Финанцитѣ трѣбва да контролира и всичкитѣ други дирекции, всичкитѣ сѣдилища и инспекторитѣ трѣбва да надзираватъ да ли всѣка книга носи тимбра. Вземете, г-да, прѣдъ видъ, че ний имаме единъ бюджетъ отъ 60 до 65 милиона гроша, за да ся оправи може ли тъй да се оправи като нѣма достатѣчни чиновници. Азъ, г-да, съмъ главенъ контрольоръ почти 5—6 мѣсеци и зная твърдѣ добръ нуждата, за да ся оправи добръ, необходимо е нужно да си останатъ тѣзи чиновници.

Дир. Гешевъ: Прибавямъ да кажа и това, че главната инстанция трѣбва да контролира Градскій Съвѣтъ, затова азъ моля да се прѣдвидятъ 57,600 гроша, т. е. за единъ подъ-директоръ и двама първо-разрядни инспектори.

Маджаровъ: Азъ прави прѣдложение да ся отпустне това количество.

Г. Груевъ: Ний знаемъ, г-да, че трѣбва да ся контролира всичко, но това не е могло да стане, по причина че нѣмаме инспектори достатѣчно, както и чиновници; за да може дирекцията да изпълни всичко, трѣбва да ѝ се отпустнатъ и чиновници. Прѣдлагамъ да ся приеме прѣдложението на Дирекцията на Финанцитѣ, да ѝ ся дадѣтъ още двама инспектори, които ще принесѣтъ полза, както и подъ-директора за когото доста добръ разясни директора на финанцитѣ. Затова азъ моля да ся прибавятъ при числото на коммиссията още 57,000.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли ся прѣдложението на г-на Груева? Турямъ го на гласуване. (Пада).

Ив. Ст. Гешевъ: Азъ прави прѣдложение да ся прибави още единъ първо-разряденъ инспекторъ съ заплатата 1400 гроша на мѣсецъ.

Г. Груевъ: Азъ мисля, че прѣдложението, което направихъ, ся прие.

Ив. Ст. Гешевъ: Прѣдлагамъ да ся отпустнатъ 16,000 гроша.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли ся прѣдложението на г. Ив. Ст. Гешевъ? (Отхвърля ся).

Г. Груевъ: Моля да ся тури прѣдложението ми на второ гласуване.

Прѣдсѣдателътъ: Гласуваха 42 души, — 22 противъ, — ако има сжмѣнение, — да ся гласува още единъ пѣтъ. (Гласове: нѣма). Остава прѣдложението на коммиссията, които сж за него — да станатъ прави. (Приема ся). Минаваме на гл. 16, която става 15-та.

Секретарьтъ: (чете) „Гл. 16. Въществени разноси 165,000 гр.“ (Прието).

(Чете) „Гл. 17-та. Библиотека 3000 гроша“. (Приета).

(Чете) „Гл. 18-та. Наемъ 60.000 гроша“. (Приета).

(Чете) „Гл. 19-та. Пътни разноси 100.000 гроша“. (Приета).

(Чете) „Гл. 20-та. Пенсии на опълченци 300000 гроша“. (Приета).

Величковъ: Въ едно отъ послѣднитѣ си засѣдания на Пост. Комитетъ взема рѣшение и ся отнесе до Негово Сиятелство и го помоли да ся увеличи тѣзи сума съ 60,000 гроша, тъй като има много бѣдни, сакати и трѣбва да имъ ся помогва. Азъ желая и моля Поч. Областно Събрание да искаже своята воля и да ся увеличи тѣзи сума още съ 20,000 гроша, за да може да ся помогне на подобни нещастници, за каквито казахъ по горѣ.

Стояновичъ: Азъ моля да ся приеме прѣдложението на г-на Велиčkova, но правителството да ги раздава законно.

Д. Гешевъ: Имамъ честь да кажа, че такъвъ законъ е нуженъ, азъ приемамъ прѣдложената сума отъ г-на Велиčkova да ся увеличи съ 50.000 гроша.

Прѣдсѣдательтъ: Приема ли ся прѣдложението на г-на Велиčkova, щото тая глава да стане съ 50,000 гроша? (Приема ся).

Секрет.: (чете) „Гл. 21, която става 20, обезщетение на вакъфа 500,000“.

Прѣдсѣдательтъ: Комиссията приема безъ изменѣние. (Прието).

Секретарьтъ: (чете) „Гл. 22 ра, която става 21-ва. ажиу 2000“.

Прѣдсѣдательтъ: Комиссията го приема безъ изменѣние. (Прието).

Секретарьтъ: (чете) „23-та, която става 22 ра — случайни 100,000“

Прѣдсѣдательтъ: Комиссията ги намалява на 50,000 гроша.

Дир. Гешовъ: Ако бѣше въ друга дирекция, щѣха да бждатъ достаточни 50,000 гроша, но въ Дирекцията на Финанситѣ ся случватъ много работи. Знайте, г-да, че отъ бегликтъ само ще ся повърнатъ 92,000 гроша и тѣзи пари отъ отъ гдѣ ще ся взематъ, разбира ся, г-да, че тѣзи пари ще ся взематъ съ чекови; за това, азъ мисля, че не сж много 100,000 гроша и моля да ся приеме тѣзи сума.

Прѣдсѣдательтъ: Турямъ на гласуване прѣдложението на комиссията. (Пада). Турямъ на гласуване самата глава отъ бюджета. (Приета).

Секретарьтъ: (чете) „Гл. 24-та, която става 23-та. Заплата по прямитѣ и непрямитѣ даждия 3.471.600“.

Прѣдсѣдательтъ: Комиссията намалява тѣзи гл. на 3.048.600 (Приема ся).

Секретарьтъ: (чете) „Гл. 25, която става 24. Възнаграждение на общинскитѣ съвѣти за събиране на прямитѣ даждия 800.000“.

Прѣдсѣд.: Комиссията намалява тая цифра на 200,000.

Дир. Гешевъ: Г-да, въ тази глава сж прѣдвидени 800.000 гроша за възнаграждение на общинскитѣ съвѣти и ся прѣдполага да ся даде по два на 100, тъй като тѣ събиратъ, както десѣтъкътъ, тъй и бегликтъ. Това нѣщо ся прие и отъ Частний Съвѣтъ; въ България ся отпущатъ на общинскитѣ съвѣти по 4% възнаграждение. Нека почитаемата комиссия ни разясни защо го намалява. Спорѣдъ мене, доста е добръ да ся дава на тѣзи съвѣти това възнаграждение. (Гласове: докладчикъ да разясни).

Величковъ: Това което направи бюджетарната комиссия отъ 800,000 гр. на 200,000 за това, понеже не съществува такъв законъ да се дава възнаграждение, но Обл. Събрание е свободно. Орган. Уставъ задължава общинскитѣ съвѣти да събиратъ тѣзи данъци.

Дир. Гешевъ: Законъ наистина не съществува, но има Публично-Административенъ правилникъ и вслѣствие на рѣшението отъ Частний Съвѣтъ, ще се дава едно възнаграждение на общинскитѣ съвѣти за събирането на прямитѣ данъци и това ще ги направи да бждатъ по възкательни. Спорѣдъ мене, добръ е да стане това и, както знаете, че има доста недобори и общинскитѣ съвѣти питатъ какъ трѣбва да се събиратъ тѣзи пари и тѣзъ хора казватъ, че отъ тѣзи пари ще се плаща на бирникъ, да ги събира. Азъ моля Почитаемото Областно Събрание да приеме тѣзи цифра и се заплаща възнаграждение спорѣдъ Публично-Администрат. Правилникъ.

Бракаловъ: Г-да, въ нѣкой случай сме много щедри, а въ нѣкой — много скъпи. Азъ прѣдлагамъ да се приеме тѣзи цифра 800,000 гроша. Орг. Уставъ е запретиъ ангариата, чиновници се отпущатъ болъ болъ, а тѣзи сума ви се види като смъртъ на очитѣ, ако се приеме тѣзи сума, тя може и да се не изхарчи и да се не свързватъ рѣшетѣ на Дирек. на Финанситѣ. Азъ прѣдлагамъ да се гласува тѣзи сума.

Ив. Ст. Гешовъ: Чини ми ся, че отъ мнѣнието на Директора на Финанцитѣ, ако се дава възнаграждение, ще бжде добръ и. вѣрвамъ, че Обл. Събрание ще се убѣди; но пакъ казвамъ, че суммата 800,000 гроша е твърдѣ голѣма и прѣдлагамъ да бжде 500,000 гроша. Като разбирамъ, че правителството ще прѣдстави единъ публично-административенъ правилникъ, по който да се раздава това възнаграждение, съгласно съ Орг. Уставъ. Общинскитѣ съвѣти сж прѣтоварени много съ събиране на данъци и съ много други работи, за това справедливо ще да е да имъ се дава едно възнаграждение и моля да се приеме за тая год. 500,000 гр.

Маджаровъ: Азъ мисля, че надали ще се исхарчатъ тѣзи пари; тѣзи пари, прѣди да се одобри публично админ. правилникъ, въ случай че гласуваме и се приеме тая сума, нѣма да се израсходва всичката, ако се заяви отъ правителството, че съ 500,000 гроша ще може да се свърши, то да остане.

Наумовъ: Азъ съмъ противъ тѣзи сума и прѣдлагамъ да се изличи свършено, знаемъ, г-да, че общинскитѣ съвѣти не събиратъ данъцитѣ, а кметовѣтѣ, и че това не е за въ полза на селенитѣ, а просто тѣ ще ги даватъ съвсѣмъ на други а не помежду си, т. е. селенитѣ. Друго, което мя подбужда да говоря, е, че много сумми фигуриратъ въ нашия бюджетъ, които сж излишни, защо да не можемъ 800,000 гроша да туримъ да фигуриратъ въ бюджета, това не е нищо друго освѣнъ единъ лукусъ, и затова количество да се плаща данъ отъ областта. Ако иматъ нужда Главнитѣ Съвѣти, то да сж го прѣдвидели, а не тукъ въ бюджета, и азъ казвамъ, че тѣзи пари сж съвсѣмъ безъ полза за областта и за които трѣбва да плаща данъ на Високата Порта.

Г. Груевъ: Спорѣдъ Орг. Уставъ, общината е задължена да събира данъцитѣ, (чете чл. 211, 212 отъ притур. № 8 на Орг. Уставъ). Слѣдователно, азъ разумѣвамъ, че общинскитѣ съвѣти си иматъ по единъ бирникъ и единъ кметъ, и

че тѣхната заплата ся плаща отъ общината и тѣ сж длѣжни да събиратъ областнитѣ данъци, азъ съмь съгласенъ съ прѣдложението на г-на Наумова, но понеже има изработенъ Публич. Админ. Правилникъ за възнаграждение за събиране на данъцитѣ, то прѣдлагамъ да ся приеме прѣдложението на комиссията.

Хакановъ: Доста ся говори и ся каза, че общинскитѣ съвѣти сж задължени съ събиранieto на данъцитѣ. Може много нѣщо да ся каже. Г-нъ Наумовъ каза, че тѣзи сума е прѣдвидена за израсходване, а трѣбва да ся счита като приходъ и че трѣбва да ся плаща данъ на Портата. Но, спорѣдъ мене, това не е тѣй, защото азъ мисля добрѣ ще направи Обл. Събрание да приеме тѣзи сума, която прѣдлага комиссията, и това е за възнаграждение на общ. съвѣти. Ний всички знаемъ какъвъ е приходътъ на общинитѣ и колко тѣ сж прѣтоварени съ работа, това ще бѣде една помощъ на общ. съвѣти, и азъ моля да ся приеме прѣдложението на комиссията 500,000 гроша.

Димитровъ: Г-нъ Груевъ ни приведе нѣкои членове отъ Орг. Уставъ, но не ни каза тѣзи бирници и кметове отъ гдѣ ще ся поддържатъ, тѣй като общинитѣ нѣматъ срѣдства, азъ мисля, че не е нищо да ся дава по 2⁰/₀ на една община, и това ще бѣде една голѣма полза за нея, и че тогава общината ще ся труди съ по голѣма енергия за събиранieto на данъцитѣ, за това нека ся прѣдвиди тѣзи сума и вѣрвамъ, че и г. Груевъ ще ся съгласи на това.

Герджиковъ: Съ даванетоъ тѣзи сума 2⁰/₀ на населението ний ще направимъ много добрѣ, нѣ, по мое мнѣние, ще направимъ добрѣ да оставимъ общ. съвѣти да ся управляватъ сами. Спорѣдъ Орг. Уставъ, общинитѣ сж натоварени за събиранieto на данъцитѣ. Г-нъ Димитровъ каза, че добрѣ ще бѣде да ся даде едно възнаграждение на общинитѣ за събиранieto на данъцитѣ, обаче съ това ний неще направимъ добрѣ, понеже тогава правителството ще имъ даде заповѣдъ и тогава ще почнатъ всѣки день да продаватъ вещитѣ на населението. Тѣй като има вече законъ за събиранieto на приходитѣ, то неможемъ да приемемъ прѣдложението на комиссията, но да ся прѣдвиди една сума отъ 200 хил. гроша. (Гласове: въпросътъ исчерпанъ.)

Бояджиевъ: Азъ мисля, че въпросътъ не е исчерпанъ. При всичко, че и азъ съмь единъ отъ онези, които желаятъ икономията, обаче никой не е задълженъ даромъ да върши тѣзи работа. Праведно забѣлежи г. Димитровъ, че общ. съвѣти сж прѣдвидели това въ бюджетътъ си, и азъ мисля, че нещемъ да направимъ злѣ ако ся отпусне едно възнаграждение и моля да ся приеме прѣдложението на г-нъ Ив. Ст. Гешовъ. (Гласове: исчерпанъ е въпросътъ).

Димитровъ: Имаме 1300 общини, ако имъ ся отстъпи по 300 гр. какъве ще направятъ, когато тѣ иматъ по единъ бирникъ и какво ще могатъ да направятъ незная. Затова за да може върви добрѣ работата, не трѣбва да ся скѣпимъ.

Наумовъ: Лѣже си г-нъ Димитровъ въ това, ний ще направимъ тѣй, щото на бѣднитѣ общини да ся отпуснатъ по 4 л. т., а на други по малко. Азъ считамъ въпросътъ за исчерпанъ и прѣдлагамъ да ся мине на дневний рѣдъ.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Наумовъ прѣдлага, че въпросътъ е исчерпанъ. Подкрѣпи ли ся? (Подкрѣпи ся). Турямъ го на гласуване, които сж за него — да станатъ прави. (Приема ся). Има прѣдложение отъ Директорътъ Гешевъ, които сж за него —

да станатъ прави. (Пада). Турямъ прѣдложеніето на комиссията на гласуване, които сж за него — да станатъ прави. (Приема ся). Минуваме на чл. 26-й, който става 25-й.

Секретарьтъ: (чете). „Членъ 26 й, който става 25-й. Възнаграждение за откриваніе контрабанди и пр. 50,000“.

Прѣдсѣд.: Комиссията приема безъ измѣнение. (Прието).

Секретарьтъ: (чете). „Чл. 27-й, който става 26-й. Заплата на чиновници по монополтъ на солта. 100,000“.

Прѣдсѣд.: Комиссията приема 85,500.

Величковъ: Комиссията влезе въ споразумение съ Дирекцията на Финанцитѣ за монополтъ. Правителството мисли да отвори само единъ складъ въ Ахиаело, а не въ всичкитѣ департаменти да има складове, понеже ставатъ огромни разноси, комиссията дойде до едно убѣждение да ся остави само единъ складъ и интересующитѣ ся да ходятъ и взематъ отъ тамъ соль, и това ще бжде по практично за да може да ся направи една икономия, и по този начинъ ся намали персонелтъ по монополтъ и ся остави на 82 хил. гроша, послѣ, споредъ правилника, може да ся увеличи или намали. (Гласове: прието).

Калчевъ: Азъ немога да одобра мотивитѣ на комиссията, разбирамъ по малко складове, но да оставимъ само единъ, то съ това ще принудимъ населението, за да купува само отъ единъ. Освѣнъ това, разбирамъ, ако ся дозволи то да ся продава отъ склада на всѣкиго, по опрѣдѣлена цѣна, иначе ще направимъ да ся породжтъ спекулации, и ще бжде много лошо за населението. Много добръ ще направимъ, ако ся опрѣдѣли една цѣна, иначе ще направимъ голѣма погрѣшка... Правителството само да земе мѣрки и да направи 5—6 склада и да опрѣдѣли цѣната на солта, съ това ще направи едно най добро нѣщо; говори ся за че ще има тогава по добъръ приходъ, ако ся остави само единъ складъ, кой ще ни гарантира за това? За това добръ ще бжде да ся опрѣдѣли една цѣна на солта.

Герджиковъ: Азъ мисля, че много погрѣшно говори г-нъ Калчевъ. Правителството ще има ползата отъ това, понеже комиссията е направила намаление на чиновницитѣ, единъ селянинъ, ще отиде да закара дѣски въ Ахиаело и отъ тамъ ще вземе соль и ще я продава по ефтино, слѣдователно не ще да има спекуланти, мисля, че не ще бжде добръ, да ся опрѣдѣли цѣна, т. е. максимумтъ, по добръ ще направимъ да ся приеме прѣдложеніето на комиссията.

Наумовъ: Доста справедливо отговори г-нъ Герджиковъ на г-нъ Калчевото възражение. Монополтъ ся работи за да принесе полза на една страна. Азъ не разбирамъ какво ще бжде това Правителство, да натовари населението да купува скжпо и скжпо солта, безъ да ся взематъ прѣдъ видъ загубитѣ на това население. Износната за насъ цѣль е, да си има единъ складъ, и отъ тамъ да си купува всякой, безъ да даде поводъ, да ся породжтъ спекуланти; при туй, ний и друга полза имаме отъ това, понеже ся намаляватъ чиновницитѣ по монополтъ и ще имаме по малки разноси, за това добръ ще бжде, и прѣдлагамъ прѣдложеніето на комиссията.

Маджаровъ: Прѣдлагамъ въпросъ за исчерпанъ.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли ся прѣдложеніето на г-на Маджарова? (Подкрѣпя ся). Турямъ го на гласуване. (Приема ся).

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение на комиссията, г-нъ Калчевъ прави възражение. (Нѣма възражение). Като нѣма възражение, приема ли се прѣдложението на комиссията? (Приема се) Минуваме на разносикѣ за монополѣтъ на солѣта.

Секретарьтъ: (чете) „Гл. 28, която става 27; разноски по монополѣтъ на солѣта. 1,650,000“.

Прѣдсѣд.: Комиссията приема безъ измѣнение. (Прието).

Секретарьтъ: (чете) „Гл. 29, която става 28; разноски по монополѣтъ на мѣрките и теглилитѣ 500,000“.

Прѣдсѣд.: Комиссията приема безъ измѣнение. (Прието).

Секретарьтъ: (чете) „Гл. 30, която става 29; за печатание. 110,000“.

Прѣдсѣд.: Комиссията приема безъ измѣнение. (Прието).

Секретарьтъ: (чете) „Параграфъ 6; *непрѣдвиденый и запасный фондъ*. Гл. 31, която става 30; за непрѣдвидени разноски, 1,000,000 гр“.

Прѣдсѣд.: Комиссията приема безъ измѣнение.

Величковъ: Комиссията е оставила сжщата сума, и че Област. Събрание може да ги изостави най подиръ да се гласуватъ, и нека се отложи слѣдъ прихода.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли се прѣдложението на г-на Величкова? (Подкрѣпя се). Турямъ го на гласуване. (Приема се). Минуваме на Дирекцията на Наредното Просвѣщение. (Гласове: отпущкъ). Има прѣдложение за отпущкъ. (Гласове: нѣма възражение). Има отпущкъ за 5 минути. Засѣданието се закрива.

Засѣданието се откри послѣ петъ минути.

Прѣдсѣд.: (звъни) Засѣданието се открива, пристъпваме къмъ разглѣдването бюджета на Дирекцията на Народ. Просвѣщение.

Секретарьтъ Гуневъ: (чете) „Глава 1-ва; заплати на чинов. въ Дирекцията 177,600“.

Прѣдсѣд.: Комиссията намалява тѣзи глава на 139,800 гр.

Секретарьтъ: (чете) „въ чл. 7 остава само единъ писаръ“.

Наумовъ: Прѣдлагамъ да нѣма Началникъ Канцелярии, а само единъ Секретарь.

Дир. Груевъ: Тия двама писари сж много нуждни, понеже единий е помощникъ на счетоводительтъ, а другий е архиваръ, за това нека си останатъ и двамата писари.

Наумовъ: Прѣдлагамъ да се махне началникътъ на канцелярията.

Прѣдсѣд.: Моля г-на Наумова да каже съ колко количество иска да намали главата.

Наумовъ: 21,600 гр.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли се прѣдложението на г-на Наумова? (Пада). Турямъ прѣдложението на комиссията, които сж за него — да станатъ прави. (Приема се).

Секретаря: (чете) „Глава 2-ра; за вещественни 80,000“.

Прѣдсѣд.: Комиссията намалява тѣзи глава на 45,000 гроша вслѣдствие намалението на чл. 1 на 30,000 гр. и на чл. 2 на 15,000 гроша.

Хр. Христовъ: Въ тѣзи глава сж прѣдвидени разноски и за инспекторитѣ, нъ понеже имамъ да направа прѣдложение за унищожението на инспекторитѣ, ако

желае Об. Събрание сега да се занимаемъ съ тѣхъ, за да се приематъ сега само 30,000 гр., другитѣ, т. е. за инспекциитѣ да останатъ висящи.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли се прѣдложението на г-на Христова? (Подкрѣпи се).

Хр. Христовъ: Да остане тази сума да се разисква, когато доде да се разисква за инспекторитѣ. (Приема се).

Прѣдсѣд.: Нѣма ли възражение върху прѣдложението на г-на Христова? (Нѣма). Минаваме на гл. 3-та.

Секретарьтъ: (чете) „Гл. 3; за библиотека. 3,000“.

Прѣдсѣд.: Комиссията приема безъ измѣнение. (Прието).

Секретарьтъ: (Чете:) „Глава 4-та. За инспекцията, 354,000“.

Прѣдсѣд.: Комиссията намалява тази глава на 314,000 гр., вслѣдствие слѣдующитѣ измѣнения: въ чл. 1-ий оставатъ 12 инспектори, въ чл. 2-ий оставатъ 20, въ чл. 3-ий -- 18, а чл. 4-ий остава 8000 гр.

Хр. Христовъ: Въ комиссията прѣдложихъ да се унищожатъ инспекторитѣ, въ комиссията моето прѣдложение не се прие, нъ азъ и тукъ правя прѣдложение да се унищожи тази длѣжностъ. Това именно прѣдложение права, щото тѣзи длѣжности се даватъ на чиновници и че това било за тѣхъ едно възнаграждение. Азъ никакъ не съмъ съгласенъ да се израсходватъ толкози пари напразно. Дѣйствително бихъ приелъ, но ако се назначаватъ отъ общината, а не както е било до сега, за това прѣдлагамъ да се унищожатъ инспекторитѣ.

Дир. Владо: Органически Уставъ дава право на Дирекцията да назначава инспекторитѣ, това почти е прието на всѣкадѣ; други никой не може да направи това. Дирекцията трѣба да ги назначава и да намира за тѣзи длѣжностъ хора способни да отговарятъ на тѣзи длѣжностъ.

Наумовъ: Не само отъ икономическа точка зрѣние е добро прѣдложението на г-на Христова, но и отъ друга, всички отъ насъ знаеме, че има инспектори да незнаятъ нищо, нито даже разбиратъ тази длѣжностъ. Тази служба до сега се е издържавала отъ доктори, и това е навлѣкло завистъ на много чиновници. Въ нѣкои околии е вмѣстено въ атрибуциитѣ и на Окол. Началникъ. Не мога да кажа, че Окол. Началници ще могатъ да уредятъ училищата, тъй като тѣ сж заняти и съ работитѣ на управлението си. Нъ отъ друга страна да си кажемъ правото, че дѣто сж били инспектори окол. началници и докторитѣ е било вървело добрѣ и по урѣдено, но на другитѣ мѣста е нищо. Отъ друга страна, има да ви кажа едно нѣщо за тѣхъ. Сганало е причина да се скарватъ префектитѣ съ началницитѣ, нъ за да не даваме поводъ на подобни случки, то добрѣ забѣлѣжи г-нъ Христовъ, да се назначаватъ отъ общинитѣ и да задѣлжимъ Дирекцията, за да помолитъ окол. началници да надзиряватъ училищата и азъ вѣрвамъ, че окол. началници нѣма да се откажатъ отъ това и съ това ще можемъ да направимъ доста добра икономия за областта. За туй азъ подкрѣпямъ прѣдложението на г-на Хр. Христовъ.

Хакановъ: Спорѣдъ Органически Уставъ трѣбва да става инспекция на училищата. Става двѣ-три години се разнасятъ толкозъ пари и не сме дошли до никакъвъ резултатъ, не знамъ до колко ще бжде сполучливо прѣдложението на г. Христова и да ли ще може да се урѣди тоя въпросъ. Азъ мисля, че този въпросъ

трѣбва да ся остави на разискване отъ Дирекцията, азъ нѣма да ся произнесъ противъ или за, но досегашний редъ не е билъ добръ за училищата. Оставени сж инспектори, които не сж никакъ въ състояние да контролиратъ училищата (начални) и че не могатъ да принесатъ никаква полза. Тука е г-нъ Директорътъ, нека ни каже, че законътъ за началнитѣ училища е много добръ, азъ незнамъ въ законътъ за инспекторитѣ стана ли нѣщо, или трѣбва всека година да ся назначаватъ нови и не знамъ по какви съображения ги не промѣнява и да тури лица способни. Азъ знаа, че на много мѣста инспекторитѣ не сж добри и не отговарятъ. Не ще бжде прието прѣдложението на г-на Христова, понеже общинитѣ нѣматъ право да инспектиратъ училищата, за това не ще бжде възможно да ся приеме. Областта нѣма да издържа хора прости и които не отговарятъ за тѣзи длѣжности. Да ли трѣбва Областното Събрание да приеме това, за да си остане съ такива инспектори неспособни, или не? Има хора достойни и, мисля, че когато ся назначаватъ инспектори, то трѣбва да ся глѣда добръ и да ся назначаватъ добри и способни хора. Азъ не съмъ противенъ за инспекторитѣ, но да бждатъ тѣ добри, и моля г-нъ Директорътъ да ми обясни защо неспособнитѣ до сега инспектори не са замѣнятъ съ други.

Калчевъ: Имаше департаментални инспектори и за икономия ги отхвърлихме. Сега искаме да съединимъ и тѣзи въ едно. Въ Органически Уставъ е ясно казано, че има Дирекция на Народното Просвѣщение и че трѣбва да има начални училища, ако направимъ тѣй, значи да оставимъ началнитѣ училища да си вървятъ, както е било до сега. Като махнемъ това, ще останатъ на Дирекцията да ся занимава само съ 2 гимназии. Не разбирамъ и това, защо трѣбва да ся измѣняватъ? Ако приемемъ това, трѣбваше да имаме законъ, но ний нѣмаме таквъ. Не разбирамъ, защо да ся пита Дирекцията да отговаря за това. Ний сме оставили Дирекцията да отговаря за това, ний нѣмаме право да питаеме защо този инспекторъ не ся замѣни съ други, или съ този, че той е добръ. Ако ся измѣняватъ всека година, гдѣ ще ги намѣримъ? Не е съвмѣстимо това, г-да, да бжде начальника инспекторъ, но тѣ трѣбва да бждатъ отдѣлни и да надзириватъ, ще ся намѣрятъ хора съ 5—6 л. т. добри, които да заематъ тѣзи длѣжности. За Дирекцията на Народното Просвѣщение ще бжде много добръ да ся назначава инспектори частни лица, а не чиновници, за това азъ прѣдлагамъ да ся отхвърли прѣдложението на г-на Христова.

Дир. Груевъ: Нѣкои прѣждеговориши г-да казаха, че било приложимо унищожението на инспекторитѣ, че тѣ не отговаряли на длѣжността си. Какъ ще намѣримъ хора да отговарятъ когато даваме заплата 4—5 т. л. Азъ още когато да ся гласува закона казахъ, да ся не оставя тѣй и Дирекцията като нѣма срѣдства, употреби хора, каквито намѣри. Орг. Уставъ прѣдвижда тѣзи инспектори и че тѣ не могатъ да бждатъ чиновници. Той дава управлението на религиознитѣ общини, а правителството да има само надзорътъ имъ. Слѣдователно, Дирекцията не може да вземе други, понеже ще бжде противно на Орг. Уставъ Това начало прието, нече може да ся промѣни и да ся остави на началницитѣ, може да ся натоварятъ съ тѣзи длѣжностъ общинитѣ гдѣто е училището, к-ето тѣ прѣглѣдватъ. За това по тоя начинъ ако вървимъ, не можемъ да приемемъ прѣдложението на

г-на Христова. Наистина, азъ можа да дамъ една похвата на общинитѣ, но това стана съ помощта на инспекторитѣ. За това ще ви моля, г-да, да се не отнима на Дирекцията тази сума, и това не е добро за нашата област. Самъ Орг. Уст. прѣдвижда това. Колкото за запитванието, което прави г-нъ Хакановъ, че се немѣнявали всяка година инспекторитѣ, законътъ прѣдвижда тѣзи чиновници и че тѣ не може да се промѣнятъ всяка година, понеже нѣма подобенъ законъ, за това и не може да се приеме това. Случаитѣ, които той ни приведе, може да сж истински, обаче за едно или двѣ лица, неможатъ да се унищожатъ всичкитѣ инспектори и азъ моля да се приеме тази сума.

Наумовъ: Г-нъ Директорътъ твърдѣ добрѣ забѣлѣжи, и иска да искаже, Обл. Събрание да приеме тази сума. Обаче у насъ практиката ни е довела до негдѣ. И ни е довела въ убѣждение, какъ вървятъ училищата. Нека говори кой какво ще, и нека г-нъ Директорътъ да обиколи околнатѣ, и да види въ селата какъ вървятъ училищата, ако бѣше ходилъ, на ли сега ще види разлика. Г-нъ Калчовъ ни каза, че ний сме се водили все къмъ икономитѣ. Азъ ще ви приведа нѣколко примѣра, училищата въ Старо-Загорский Департаментъ напр. въ Сейменъ сж тѣхъ година доста пропаднали, и това е станало отъ недѣйствието на инспекторитѣ. Заръчайте ги ако щете въ Америка, но населението казва дайте ни учителъ, за 2500 — а не за 5000, и за това училищата не ще можатъ да се подобрятъ. Когато едно 11 г. момче е учителъ какво може да направи. Селскитѣ Общини, сж ся побъркали, какво да правятъ, нѣ какво да чинатъ, като нѣматъ срѣдства. Нека и способни да се избержтъ, то пакъ ще вика; азъ това което ви казвамъ, е единъ фактъ. Добрѣ ще бжде да се неислащатъ инспекторитѣ отъ Дирек. на Народ. Просвѣщение. Азъ пакъ ви казвамъ, че гдѣто е ходилъ начальника, тамъ училищата сж по добри, казва ся, че това било противно на Органически Уставъ, ний издаваме законъ и, че тѣй трѣбва да ся изпълнява, явно е казалъ Генералъ Губернаторътъ, че правителствениитѣ чиновници трѣбва да служатъ на правителството. Азъ ви увѣрявамъ, че тур. население, безъ да има инспектори, тѣхнитѣ общини сж си направили училища, хванали учители и че всичко, което ся касае за училищата имъ, общинитѣ имъ си го правятъ самички, както това става и въ гръцкитѣ училища, които сж въ Анхиело, Станимака и другадѣ, и тѣ тѣй правятъ, това нѣщо не е противно. Орг. Уставъ, както каза г-нъ Директорътъ, прѣдвижда тѣзи инспектори, обаче можатъ да си послужатъ и безъ тѣхъ, за това азъ напълно подкрѣпямъ прѣдложението на г-на Христова.

Митроп. Григорий: Думата е за училищнитѣ инспектори; ако поглѣднемъ на практика, то тѣ сж принесли добра полза, трѣбва да ся внимава надъ училищата. Орг. Уставъ дава право на Дирекцията да назначава инспектори надъ общинскитѣ училища, когато училищата сж отъ една религия, за това да може да ся варди опрѣдѣлително Орг. Уставъ, то трѣбва теоретически да постъпи Дирекцията, и да бждатъ безплатно.

Дир. Груевъ: Азъ ще отговоря на Н. В. Преосвѣщенство, той прѣдлага да бждатъ инспекторитѣ безплатно, за да надзираватъ училищата, които да ся избержтъ отъ общината, азъ искамъ да забѣлѣжа, че Органически Уставъ не дава право на общинитѣ, да си избиратъ инспектори, и той казва да ся взиматъ изъ

религиознитѣ общини. Дирекцията може да ги назначава, понеже тя има надзорѣтъ надъ училищата, иначе ще бѣде противно на Органическии Уставъ.

Мюфти Ефенди: (Говори по турски).

Воденичаровъ: Прѣдлагамъ въпросѣтъ за исчерпанъ.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение, че въпросѣтъ е исчерпанъ.

Стамболовъ: Въпросѣтъ, азъ мисля, не е исчерпанъ. — Въпросѣтъ, г-да, е отъ голѣма важность и трѣбва да ся обмисли по добрѣ. (Шумъ). Мисля, г-да, че въпросѣтъ е важенъ и трѣбва да ся разглѣдва, пообмислено, а не да ся рѣши изведнажъ (Шумъ). Нещете ли да говоря? Вий знаете. (Гласове: Стамболовъ има думата). Неца. (Смѣхъ). — (Гласове: въпросѣтъ е исчерпанъ).

Герджиковъ: Въпросѣтъ не е исчерпанъ, даже още не е начнатъ. Този въпросъ, г-да, иска да ся обмисли по добрѣ, каза ся да ся унищожатъ училищнитѣ инспектори, но не ни ся каза отъ никого, какво ще ся правятъ училищата. Орган. Уставъ прѣдвижда това и ний неможемъ да унищожимъ инспекторитѣ. Каза ся, че околийскитѣ началници сж турени да инспектиратъ, но има турци, които не разбиратъ български, както и гърци. Тогава какъ ще може да инспектиратъ българскитѣ училища, за това азъ казвамъ, че въпросѣтъ не е исчерпанъ и го подлагамъ на разискване и послѣ ще поискамъ думата.

Прѣдсѣдателъ: Които сж за въпросѣтъ, че е исчерпанъ, — да станатъ прави (Пада).

Бояджиевъ: Г-нъ Наумовъ твърдѣ добрѣ разви въпросѣтъ, ний нѣма да направимъ грѣхъ, ако направимъ тѣй, т. е. да ся надзираватъ отъ околийскитѣ началници. Директорѣтъ каза, че спорѣдъ 369 чл. (чете членѣтъ). Ний, г-да, не казваме да ся унищожатъ тѣзи длѣжности, но да ся даде на окол. началници по 3 л. т. и ний съ това ще ги насърчимъ и азъ казвамъ, че нигдѣ нѣма инспекторъ, който да сѣди по-високо отъ околийски началникъ. Мисля, че това е въ кръга на обязанноститѣ на околийск. началникъ и първата грижа му е да попита, какъ отиватъ училищата, тѣ сж много съдѣйствувале до сега на инспекторитѣ, за това добрѣ ще да бѣде да ся възложи пакъ тѣмъ това. Никой образованъ нѣма да приеме съ 5-6 л. тур. да изпълнява тѣзи длѣжность, а паритѣ прѣдвидени за инспекторитѣ да ся дадѣтъ за въ полза на общинитѣ и тогава тѣ доволно ще ся радватъ.

Консуловъ: Г-да, неможемъ да приемемъ да ся тури надзорѣтъ за училищата на началницитѣ, причинитѣ на това сж тѣзи, напримѣръ, има началници турци, незнаятъ български, както и гърци, началници българе, които незнаятъ турски и гърци, слѣдователно невъзможно е да стане това, нито ако унищожимъ инспекторитѣ ще направимъ добрѣ. Сега, какво трѣбва да ся направи за да ся не унищожатъ инспекторитѣ, азъ прѣдлагамъ това, щото Дирекцията да распорѣди тѣй, щото на ония села, на които е необходимо нужно да ся назначи отъ тѣхната религия, да назначи толкова колкото види за нужно, а за другитѣ може да ся възложи на началницитѣ и азъ немога да ся съгласа съ прѣдложението на г-на Христова. (Гласове: прието).

Дир. Груевъ: Ще попитамъ, да ли едно рѣшение на Областното Събрание не е въ сила?

Хр. Христовъ: Азъ ся вода отъ тѣзи съображения, че суммата 80 лири тур. ся дава на единъ инспекторъ въ една околия, когато въ послѣдната има бирникъ и други разни чиновници, и казватъ, че зиматъ наравно съ инспектора, тѣй като тѣ не вършатъ никаква работа, а зиматъ наравно съ насъ, та това не е ли обида за тѣзи чиновници, като глѣдатъ, че единъ инспекторъ зима на равно съ тѣхъ, който ходи по расходка и си върши и друга търговия? За това азъ пакъ настоявамъ на прѣдложението си.

Караджовъ: Г-да! ний трѣбва да приемемъ, че училищата трѣбва да ся инспектиратъ. Тя е глава на училищата, както и вий сами знаете това, отъ една страна усѣщамъ тая нужда, че трѣбва да ся надзираватъ учителитѣ, а отъ друга, че тя полага много за урѣждане на училищата. Каза ся, че околийск. началници трѣбва да инспектиратъ, други казаха, че разни народности имало и че трѣбвало да ся различаватъ по народностъ. Като сж ся поискали тѣзи хора (инспекторитѣ) станалъ е изборътъ отъ общинитѣ, прѣдставени сж на префектътъ и той ги е пратилъ на утвърждение отъ Дирекцията и тя ги е утвърдила. Каза ся, че имало хора които не отговарятъ, това не значи, че трѣбва да ся унищожи тази длѣжностъ, отъ година на година, и ето тогава ний ще имаме добри инспектори. Колкото за началнитѣ училища, по напрѣдъ гласувахме законъ и го отхвърлихме, защо правителството чекаше да ся намѣси? И сега какво правимъ, искаме да ся унищожатъ инспекторитѣ, съ това ще кажемъ, че ний неискамъ да бждемъ послѣдователни, т. е. ний вървимъ както ни засвири свирката. Азъ съмъ противенъ да ся дадѣтъ училищата подъ надзорѣтъ на администрацията. Мигаръ префектътъ не прави нерѣдовностъ? имаме факти, общината си услови единъ учителъ за 50 л. т., но на окол. началникъ не му струвалъ този и той иска ся назначи други; понеже онзи му не идѣлъ на гайдата. Нека да ги оставимъ тѣхъ (началницитѣ) да си изпълняватъ своитѣ длѣжности и да ги не товаримъ съ други. Ако сж голѣми запалтитѣ, можемъ да направимъ икономия. Азъ ми ся чини, че колкото за тази инспекция, не трѣбва да ся остави тѣй, но да глѣдаме да ся урѣди Просвѣщението. Ако ги унищожимъ ше направимъ много черкови и добри училища да бждатъ безъ учители, не трѣбва, г-да, да правимъ тѣй; нѣ да съдѣйствуваме за да ся урѣди просвѣщението. За това азъ съмъ за инспекцията и съмъ противенъ да ся даде на окол. началници.

Ст. Гешевъ: Ставамъ да подкрѣпя прѣдложението на г. Консулова, нивкой не е противъ инспекцията; мисля, въпросътъ е тукъ на кого да ся вѣвѣри тя. Азъ неща да ся впускамъ въ подробноститѣ, но ще кажа само, че има въ Анхиело единъ инспекторъ, който, вмѣсто Пенчо, пише Панчо. Мисля, че има доста данни които да ни убѣдятъ, самъ г-нъ Директорътъ ще каже, че ако не сж окол. началници да вдѣхвватъ на околийскитѣ инспектори какво да правятъ, тѣ сами нѣма нищо да извършатъ. Гдѣто е билъ Околийски Началникъ инспекторъ тамъ и училищата сж процвѣтли, слѣдователно не ще бжде нищо врѣдно ако ся даде на окол. началници. Г-нъ Караджовъ казва, че не трѣбва да ся даватъ училищата подъ надзорѣтъ на администрацията, това е право. Но, спорѣдъ Орган. Уставъ, добрѣ е да ся даде инспекцията на окол. началници, защото и Инспекторътъ е Началникъ. Ако дадемъ инспекцията на окол. началници, много ще повлияе и не ще да ся допускатъ никакви агитации върху изборитѣ, нѣ ако бждатъ инспекторитѣ други, тѣ ще ся

бъ катъ, а префектитѣ и окол. началници не могатъ да ся мѣсятъ. Като имаме прѣдъ видъ, че може Генераль-Губернаторътъ да не остане послѣ истичанието на 5 год. и да дойде нѣкой като Кара Теодориди, и тогава могатъ да влиятъ частнитѣ инспектори върху изборитѣ. Като вземемъ прѣдъ видъ, както каза и г-нъ Хр. Христовъ, че не вършатъ никаква работа и сж принудени да слушатъ Началника, да не изгубятъ службата си, тъй като сж само за една година. Подкрѣпямъ прѣдложението на г-на Консулова. (Гласове: въпросътъ е исчерпанъ).

Воденчаровъ: Прѣдлагамъ че въпросътъ е исчерпанъ.

Калчовъ: Азъ не разбѣрамъ какъ е въпросътъ исчерпанъ. Азъ прѣдлагамъ по добръ да ся унищожатъ инспекторитѣ, отъ колкото да ся даде тази длъжностъ на околийскигѣ началници, които ще могатъ въ врѣме на изборътъ както щатъ да работятъ. Въ закона е казано какви хора трѣбва да бждатъ инспекторитѣ, а не да ся дава надзорътъ на училищата на началницитѣ, за това казвамъ да ся възлага на околийскитѣ началници, че ще направимъ една голѣма грѣшка. (Гласове: въпросътъ е исчерпанъ).

Дир. Груевъ: Прѣдложението, което ся прави сега.

Прѣдсѣд.: (прѣкъсва го). Нѣма прѣдложение. Има прѣдложение, че въпросътъ е исчерпанъ, подкрѣпя ли ся? (Подкрѣпя ся). Турямъ на гласуване, които сж за него — да станатъ прави. (Приема ся). Има прѣдложение отъ г-на Консулова, моля да прочете прѣдложението си.

Консуловъ: (чете): „Относително училищната инспекция въ областта, прѣдоставя ся право на г. Дир. на Просвѣщението да распорѣди тъй, щото дѣто сж необходимо нужни особенни лица за инспектори да ся назначатъ лица отъ религията на данната община, а дѣто може, да възложи инспекция на ок. началници“.

Дир. Груевъ: Г-да! Това прѣдложение ме туря въ положение не добро. Българскитѣ училища сж съвсемъ отстранени отъ Турскитѣ, и самъ Генераль-Губернаторътъ нѣма да ся съгласи на това, което г-нъ Консуловъ прѣдлага.

Митр. Григорий: Моля г-нъ Консулова да ми разясни прѣдложението си, защото неможахъ да го разбера добръ.

Герджиковъ: Тѣй като ся прѣдлага да бждатъ инспекторитѣ особни хора спорѣдъ Органически Уставъ, прѣдлагамъ да бждатъ 50 инспектора по 20 лири и минаваме на дневний рѣдъ.

Калчовъ: Азъ мисля, че нѣма да ся приеме това прѣдложение, и нѣма да ся намѣрятъ такива хора добри да служатъ съ такава малка заплата, за това добръ ще бжде да ся приеме прѣдложението на правителството.

Бракаловъ: Азъ прѣдлагамъ да ся възложи инспекцията на бригадиритѣ.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение отъ г-ла Консулова и Герджикова. Подкрѣпя ли ся прѣдложението на г-на Консулова. (Подкрѣпя ся). Турямъ го на гласуване, които сж за него — да станатъ прави. (Пада). Има прѣдложение на г-на Герджикова.

Герджиковъ: Да разясни прѣдложението си. Имамъ 1300 общини, на които да ся отпуснатъ 50 души инспектори по 20 л. тур. и всѣки ще има по 26 села, и че трѣбва да ся дадѣтъ на частни лица, а не на администрацията. Прѣдлагамъ да ся приеме прѣдложението ми.

Стамболовъ: Азъ мисля, че прѣдложението на г-на Герджикова не може да ся приеме. Нека Областното Събрание не икономисва тукъ, именно за инспекторитѣ, защото тѣ сж много нуждни за подобрене на нашитѣ училища и че, спорѣдъ прѣдложението на г-на Герджикова, оня, който приема 20 л., нѣма да принесе нито за 20 пари полза, а още повече, че Областѣта харчи за тѣзи училища. Нъ прѣдлагамъ да ся приеме прѣдложението на комиссията.

Минковъ: Слушаме да ся казва, че трѣбва да ся въздигне просвѣщеніето. Нека тѣзи 40,000 гр. да ся дадатъ на общинитѣ и тѣ сами да си наглѣдватъ училищата. Инспекторитѣ ще направятъ само три четири рапорти прѣзъ мѣсеца за вървежа на училищата, това и общината ще направи. Азъ мисля, че Дирекцията, ако бѣше разглѣдала добрѣ, щеше да ся увѣри за това. За това, азъ мисля, най-добрѣ ще бѣде да ся дадатъ тѣзи пари на селянитѣ, въ случай че ся не приеме това, прѣдлагамъ да ся приеме прѣдложението на г-на Герджикова.

Дир. Груевъ: Прѣдложението на г-на Герджикова не е приемлемо, ето защо. Днесъ ний имаме по 30 л., 50 и до 100 л., слѣдователно съ 20 л. отгдѣ ще може да ся намѣратъ челоуѣци. Казватъ, че нѣмаме добри инспектори, и това приемамъ, причината на това е, че нѣмаме срѣдства. Азъ незнамъ защо искаме да гласуваме противъ гласуваний законъ за инспекторитѣ. Каза ся, че инспекторитѣ не вършили нищо, нъ кой свиква да ся събира учителскій съборъ? Училищнитѣ инспектори; за това азъ моля да ся приематъ инспекторитѣ и суммата прѣдвидена за тѣхъ отъ Правителството.

Руселиевъ: Азъ съмъ противъ прѣдложението на г-на Герджикова, азъ съмъ съгласенъ да ся похарчатъ не 1000 л., но повече, понеже отъ година на година ся узнава ползата отъ инспекторитѣ, за това азъ съмъ противъ прѣдложението на г-на Герджикова и прѣдлагамъ да ся приеме прѣдложението на комиссията.

Прѣдседателъ: Подкрѣпя ли ся прѣдложението на г-на Герджикова? (Подкрѣпя ся). Турымъ го на гласуване (Пада). Турымъ прѣдложението на комиссията на гласуване. Който сж за него, — да станатъ прави.

Странски: Прѣди да ся гласува прѣдложението на комиссията, азъ правя друго прѣдложение, да ся опрѣдѣли отъ 250 до 260 гр. на единъ инспекторъ.

Прѣдседателъ: Подкрѣпя ли ся прѣдложението на г-на Странски? (Подкрѣпя ся). Прѣдлагамъ, г-нъ Странски да развие прѣдложението си.

Странски: Понеже има разряди, то да има инспектори само отъ III-ий разрядъ по 260 гроша.

Ст. Гешевъ: Прѣдлагамъ да ся гласува прѣдложението на комиссията и, ако падне, тогава да ся гласува прѣдложението на г-на Странски.

Герджиковъ: Казвамъ да ся гласува понапрѣдъ прѣдложението на г-на Странски, но съ условие, че инспекторитѣ нѣма да бѣдѣтъ чиновници.

Странски: Азъ не съмъ казалъ че инспекторитѣ ще бѣдѣтъ чиновници.

Дир. Груевъ: Това прѣдложение ще бѣде доста вредно и, смѣя да забѣлѣжа, че тѣзи инспекции ще ся дадатъ на хора неспособни, щомъ като ся прѣдвиди такова малко възнаграждение.

Наумовъ: Чудно ми ся види, като ся казва, че инспекторитѣ негрѣбвало да бѣдѣтъ чиновници, други казаха да бѣдѣтъ, пакъ други да ся остави този над-

зоръ на общинитѣ. Одеве доста красноречиво разви въпросътъ г. Караджовъ, че тѣзи училища не трѣбва да ся даватъ на чиновници и че тѣ трѣбва да ся оставятъ на Дирекцията, и тя да си избира инспекторитѣ. Нѣкой казаха, че ако ся даде тази длѣжностъ на чиновници, кой щѣлъ да ги избави отъ тѣхъ (отговорете, г-да); азъ не мога да приема да ся неводимъ по Органически Уставъ, какго г. Директорътъ каза, че това е прѣдоставено само на Дирекцията. Колкото и да казваме, г-да, да не бждатъ чиновници, но тѣ пакъ ще бждатъ чиновници, затова казвамъ, г-да, избавете тѣзи хора отъ затрудненията, избавете и населението отъ тѣзи инспектори.

Прѣдсѣд. Подкрѣпя ли ся прѣдложението на г-на Странски?

Караджовъ: Ще отговоря на г-на Наумова, че това не е право, то е противъ закона и че само Областното Събрание го тѣпчи, още лани развихъ този въпросъ и показахъ лицата. Трѣбва, г-да, да урѣдимъ училищата и да ги туримъ въ друго положение по-добро, азъ пакъ казвамъ да ся не турятъ подъ надзорътъ на администрацията, и защо изработихме законъ, когато сега искаме да го потѣпчемъ, азъ прѣдлагамъ да ся приеме прѣдложението на комиссията.

Дир. Груевъ: Да отговоря на г-на Наумова за думата креатире, но това не ще бжде тѣй, инспекторитѣ сж земени отъ духовнитѣ религиозни общини.

Прѣдсѣдателътъ: Подкрѣпя ли ся прѣдложението на г-на Странски? (Подкрѣпя ся).

Турямъ го на гласување: които сж за него — да станатъ прави. (Пада).

Турямъ прѣдложението на комиссията, които сж за него — да станатъ прави. (Приема ся). (Гласове: да ся вдигне засѣданието.)

Г-нъ Наумовъ ще чете рапортъ на комиссията.

Наумовъ: Г-да, ще ви прочега рапорта на комиссията по законопроекта за поземелния данѣкъ.

Доклад. Дагоровъ: (чете).

„РАПОРТЪ

на

Комиссията по законопроектъ за горитѣ.

Комиссията по законопроектъ за горитѣ, като имаше прѣдъ видъ, че горитѣ съставляватъ единъ отъ главнитѣ източници за богатството на една страна, ако ся има прѣдъ очи съхранението имъ, развожданieto имъ и експлоатацията имъ по една система съгласна съ най-новитѣ показания на науката, постара ся да изучи въпросътъ подробно, прѣтърси горскитѣ закони на образовани страни, гдѣто горитѣ сж въ цвѣтуще положение и измѣни законопроектъ по начинъ, който да тговаря на горѣказаната цѣль.

Комиссията е измѣнила 1-й членъ на правителствения законопроектъ, като е прибавила една алинея за балталжигѣ, а колкото за частнитѣ гори, тя е направила особенъ 3-й членъ. Прибавенъ е единъ 2-й членъ, въ който е показано, че гори по малко отъ 5 хектара неподлѣжатъ на горскій урядъ. 4-ий членъ на правителствения законъ е исхвърленъ, защото комиссията е прѣдвидѣла цѣла една

глава за ползуването отъ горитѣ. 5-ий членъ е тоже исхвърленъ, защото въпросътъ за яплацитѣ и кжшлацитѣ е отъ общото право. Комиссията е прибавила, обаче, въ първата глава други 11 члена отъ 4 ѣ до 15-ий, въ които членове е прѣдвиденъ едногодишенъ срокъ за оцѣняване областнитѣ гори, отъ ония, които ся притѣжаватъ съ документи за да може Дирекцията на Землѣделието, съгласно съ членъ 70-ѣ отъ притурката № 10 на Орг. Уставъ, да състави списъкъ на горитѣ. Въ горнитѣ членове е прѣдвиденъ, тъй сжщо, и начинътъ, по който ще ставатъ разграничението и прѣдѣлението между областни гори и съпрѣдѣлнитѣ притѣжания, за които ся спомянува въ членове 59 и 60 отъ прит. № 10 на Орг. Уставъ.

Гл. IV отъ прав. законопроектъ, която е за персональтъ на Горското Управление, комиссията я е приела за глава II, защото мисли, че това е по добръ. 30 и 31 членове отъ прав. зак. сж измѣнени въ членове 15 и 16. Комиссията е прибавила 17 и 18 членове несжществуващи въ прав. законопроектъ, и въ тия членове сж прѣдвидени длѣжноститѣ и правата на горскитѣ чиновници и служащи. 32-ѣ членъ отъ прав. зак. е измѣненъ въ чл. 19-ѣ. — 33 и 34 членове отъ прав. законопроектъ сж приети безъ измѣнение, които ставатъ членове 20 и 21. — Комиссията е прибавила и други два члена, именно: 22 и 23.

Въ правит. законопроектъ отъ 9 ѣ до 12-ѣ членъ е казано нѣщо вкратце за експлоатацията на горитѣ, нъ, въ сжщото врѣме, остава да ся прѣдвиди това съ особенъ правилникъ. Комиссията е на мнѣние, че това трѣбва да ся прѣдвиди въ настоящий законъ и затова изработи, вмѣсто горнитѣ четири членове, една цѣла глава III за експлоатацията на горитѣ отъ членове 24 до 39 ѣ.

Глава III въ прав. законопроектъ за ползувание отъ гори, комиссията е направила глава IV и измѣнила е членоветѣ на правит. законопроектъ отъ 13 до 19 на членове 39, 40, 41, 42, 43, и 44“.

Прѣдсѣдательтъ: (звъни). Засѣданието ся закрива и на 10 часа утрѣ ще почне засѣданието.

Засѣданието ся закри часътъ въ 7 подиръ пладнѣ.

Прѣдсѣдатель: **Георги Груевъ**

Лодпрѣдсѣдатели: { **Д-ръ Янкуловъ**
 { **Юруковъ**

Секретари: { **Гуневъ**
 { **Пеневъ**

